

Uvodna riječ prvog zamjenika visokog predstavnika Rodericka W. Moorea na konferenciji “Suzbijanje korupcije u Bosni i Hercegovini”

Sarajevo, 12. juna 2012.

Na početku želim zahvaliti Centru za demokratske studije i Centru za istraživačko novinarstvo što su izradili Izvještaj o procjeni korupcije.

Želim odati priznanje ovim dvjema nevladinim organizacijama za njihovu aktivnu ulogu u borbi protiv korupcije. Naročito mi je drago što ovdje vidim predstavnike Centra za demokratske studije, organizacije sa kojom sam blisko sarađivao tokom gotovo šest godina moga rada u Bugarskoj.

Izvještaj upozorava na zabrinjavajuće trendove. Na primjer, alarmantno je da većina građana vjeruje da je tokom posljednjih godina došlo do porasta korupcije.

Osim toga, izvještaj ukazuje i na široko prisutan cinizam: građani u Bosni i Hercegovini vjeruju da su javni dužnosnici skloni korupciji – i vide veoma malo dokaza da je pravosudni sistem sposoban ili spreman zatvoriti korumpirane osobe iza rešetaka.

Moram reći da su moja vlastita iskustva u ovoj zemlji u skladu sa ovim zaključkom.

Stalno i iznova, građani širom ove zemlje mi pokazuju svoj skepticizam, jer sumnjaju da moćni, korumpirani zvaničnici – upravo oni ljudi koji bi ih trebali štititi i njima služiti – ovdje mogu biti kažnjeni.

Osim toga, taj izvještaj navodi statistiku koja potvrđuje ova opažanja. To se odnosi na nedavno istraživanje koje pokazuje da je manje od trećine navodnih slučajeva korupcije bilo istraženo kako treba čak i nakon medijskog eksponiranja. Izvještaj opisuje “iznenađujući manjak slučajeva protiv političara na visokom nivou ili ključnih sudionika organiziranog kriminala”.

A čak i kada bi slučajevi dospjeli do suda, rezultati su bili razočaravajući. Trećina od gotovo 1500 sudskih predmeta u oblasti korupcije u posljednjih pet godina je rezultirala oslobođajućim presudama, a kazne su u većini preostalih slučajeva bile ili suspendirane ili smanjene na novčane kazne. Suprotno tome, federalni tužioci u mojoj zemlji donose osuđujuće presude u otprilike 90% slučajeva protiv korumpiranih službenika. Kazne su često stroge.

Ova situacija je loša, ali vjerujem da se može promijeniti.

Zapravo, izvještaj naglašava da su mehanizmi potrebni za borbu protiv korupcije već na snazi u Bosni i Hercegovini.

Ono što nedostaje je politička volja za korištenje tih mehanizama.

Inicijative koje ne dovode do vidljivih rezultata samo doprinose ciničnom mišljenju da je korupcija neizbježan dio života u BiH. Rukovodstvo zemlje ne smije pokazati nimalo tolerancije za korupciju – i samo mora biti uzor takvom ponašanju. Lideri moraju uvesti antikorupcijske mjere sa čvrstom namjerom.

I što je najvažnije, političke, policijske i pravosudne institucije moraju demonstrirati svoju volju i sposobnost da

strogo kazne – uključujući i zatvorskom kaznom – korumpirane javne dužnosnike, bez obzira na položaj, pripadnost ili ime.

Da bi se omogućile takve radikalne promjene, vjerujem da građani, nevladine organizacije i mediji moraju postati mnogo aktivniji. Oni moraju zahtijevati da njihove vlade pokažu pošteno i transparentno vođstvo. Oni moraju zahtijevati da policija, tužioci i sudovi kazne one koji odstupe od ovih vrijednosti.

To se desilo u drugim zemljama. To se može desiti i ovdje.

Hvala vam.